

ที่ ศธ ๐๗๐๘๘/ว ๓๘๘

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสตูล
ต.คลองขุด อ.เมือง จ.สตูล ๙๑๐๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การออกหลักฐานการศึกษาในการประเมินเทียบระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๗๐๑๕/๓๗๖๑ ลง ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ด้วย กรมส่งเสริมการเรียนรู้ แจ้งแนวทางการออกหลักฐานการศึกษาในการประเมินเทียบระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

ในการนี้ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดสตูล ขอส่งสำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๗๐๑๕/๓๗๖๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เรื่อง การออกหลักฐานการศึกษาในการประเมินเทียบระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางวาทก อนุสรณ์ประเสริฐ)
ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสตูล

กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

โทร. ๐ ๗๔๗๑ ๑๔๔๙

โทรสาร ๐ ๗๔๗๒ ๑๔๑๓

“เรียนดี มีความสุข”

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การออกหลักฐานการศึกษาในการประเมินเทียบระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทุกแห่ง/กรุงเทพมหานคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง การเทียบระดับการศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ
ด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกวุฒิการศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ
ให้แก่ผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับในรูปแบบการศึกษานอกระบบ
โดยมีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

ด้วย กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ดำเนินงานโครงการการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมถึงบุคคลที่มีความเป็นเลิศทางปัญญาเข้ารับการทดสอบและประเมิน เพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้จะสำเร็จการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ ๒ เงื่อนไข ได้แก่ สอบผ่านครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และจำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด และเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาวิชาการและมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็น “ผ่าน” โดยได้กำหนดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ให้ทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๗๗ แห่งทั่วประเทศ และได้ดำเนินการจัดสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๗ เมษายน ๒๕๖๘ และประกาศผลสอบ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ผลการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งที่ ๑ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่ามีผู้สอบบางรายอายุยังไม่พ้นเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ แต่สอบผ่านครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และจำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด จึงมีข้อสงสัยว่าสถานศึกษาจะสามารถออกหลักฐานการศึกษาให้แก่ผู้เกณฑ์การทดสอบที่มีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ แต่สอบผ่านครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้หรือไม่

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณาสาระสำคัญตามหนังสือที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๑๘/๓๒๗๑ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง ขอรื้อการอนุมัติวุฒิการศึกษาของเด็กนอกระบบโรงเรียน โดยสำนักงาน กศน. ได้หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับการอนุมัติวุฒิการศึกษาของเด็กนอกระบบโรงเรียน กรณีที่ผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับในรูปแบบการศึกษานอกระบบ โดยมีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้หรือไม่

คณะกรรมการ ...

คณะกรรมการการศึกษา (คณะที่ ๘) ซึ่งมีการตอบข้อหารือของสำนักงาน กศน. เรื่องเสร็จที่ ๙๐๘/๒๕๖๕ โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงาน กศน.) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว โดยให้ความเห็นว่า สำนักงาน กศน. สามารถออกวุฒิการศึกษาให้แก่ผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับในรูปแบบการศึกษานอกระบบโดยมีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ โดยเห็นว่า มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับนิยามคำว่า "การศึกษาภาคบังคับ" และ "เด็ก" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จากบทบัญญัติตามกฎหมายทั้งสองฉบับ แสดงให้เห็นว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างทั่วถึง ส่งผลให้เด็กซึ่งมีอายุอยู่ในเกณฑ์เข้ารับการศึกษภาคบังคับอาจจบการศึกษาภาคบังคับก่อนอายุย่างเข้าปีที่สิบหกได้ ประกอบกับเมื่อผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษาโดยจบการศึกษาตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดสำหรับหลักสูตรนั้นแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับเอกสารหลักฐานการศึกษาหรือวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาที่ตนจบการศึกษาได้ด้วยเหตุนี้ กรณีตามปัญหาที่หารือมา หากผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่ได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามมาตรฐานที่สำนักงาน กศน. กำหนดไว้แล้ว สำนักงาน กศน. ย่อมสามารถออกวุฒิการศึกษาให้แก่ผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับในรูปแบบการศึกษานอกระบบโดยมีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวมีผลการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาตามข้อเท็จจริงสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งผู้จบการศึกษาย่อมมีสิทธิได้รับเอกสารหลักฐานการศึกษาหรือวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาที่ตนจบตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาดังกล่าวข้างต้น หากมีผู้สอบบางรายอายุยังไม่พ้นเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับแต่สอบผ่านครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และจำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดและเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาวิชาการ โดยมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็น "ผ่าน" แล้วให้สถานศึกษาสามารถออกหลักฐานการจบศึกษาให้ได้ โดยเป็นไปตามอำนาจที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนกร ดอนเหนือ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

กลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบ

งานทดสอบเทียบระดับการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๑๓๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nfetesting@dole.go.th

“เรียนดี มีความสุข”

ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้
เรื่อง การเทียบระดับการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน โดยการกำหนดให้มีระบบเทียบระดับการศึกษา เทียบเคียง หรือเทียบโอนผลการเรียนเพื่อประโยชน์ในการรับรองวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของบุคคล เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และสอดคล้องตรงตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ นั้น

เพื่อให้การเทียบระดับการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ (๖) (๗) มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ กำหนดให้

“การสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การทดสอบและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคคลที่ขอสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวชี้วัดที่กำหนดตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

“ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต” หมายความว่า ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ซึ่งทำหน้าที่เทียบระดับการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ข้อ ๒ การสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมถึงบุคคลที่มีความเป็นเลิศทางปัญญา เข้ารับการทดสอบและประเมิน เพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผ่านการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานมีศักดิ์และสิทธิ์เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่ง ประกาศให้ใช้ หรือรับรอง

ข้อ ๓ การดำเนินการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้ จัดทำตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมิน เพื่อกำหนดกรอบจัดทำเครื่องมือสำหรับการทดสอบในการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้ ออกแบบและจัดทำเครื่องมือสำหรับการทดสอบในการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้กรมส่งเสริม...

ให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ออกแบบและจัดทำเครื่องมือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

ข้อ ๔ ให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ดำเนินการทดสอบและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประกาศ หลักเกณฑ์ และคู่มือการดำเนินงาน การเทียบระดับการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบ วัตถุประสงค์ความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๕ การสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้พิจารณาถึงคุณสมบัติของผู้สมัครสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) เป็นประชาชนทั่วไป ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่พ้นเกณฑ์การศึกษภาคบังคับแต่ยังอยู่ในวัยเรียน หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา

ในกรณีเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษภาคบังคับและรวมถึงผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะเข้ารับการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองตามกฎหมาย และให้ถือว่าผู้ปกครองดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษภาคบังคับแล้ว

(๓) มีวุฒิการศึกษาในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับที่ประสงค์จะขอสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานหนึ่งระดับ ยกเว้นการขอสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา

ข้อ ๖ การสมัครสอบเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดเวลา ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

ข้อ ๗ การพัฒนาผู้สอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับที่สมัครสอบ

(๒) ลาออก

(๓) ถึงแก่กรรม

(๔) ใช้หลักฐานหรือเอกสารอื่นเป็นเท็จในการสมัครเข้าสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๕) กรณีอื่นตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

ข้อ ๘ ผู้สอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสงค์ลาออก ให้ยื่นคำร้องต่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต และให้ผู้ปกครองตามกฎหมายเป็นผู้รับรองการลาออก เว้นแต่เป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ

ข้อ ๙ ผู้สอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องผ่านเกณฑ์การทดสอบครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามประกาศ หลักเกณฑ์ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเทียบระดับการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด จึงจะถือว่าสำเร็จการศึกษา

ผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การทดสอบครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่สามารถเข้ารับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แต่สามารถขอรับผลการทดสอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผ่านไปสะสมเพื่อประโยชน์ในการรับรองคุณวุฒิ หรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือนำไปเทียบโอนผลการเรียนในระดับเดียวกันได้

ข้อ ๑๐ ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการทดสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละตามเกณฑ์
ดังต่อไปนี้

ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ระดับผลการทดสอบ ๔.๐ หมายถึง ผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม
ร้อยละ ๗๕ - ๗๙ ระดับผลการทดสอบ ๓.๕ หมายถึง ผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
ร้อยละ ๗๐ - ๗๔ ระดับผลการทดสอบ ๓.๐ หมายถึง ผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ดี
ร้อยละ ๖๕ - ๖๙ ระดับผลการทดสอบ ๒.๕ หมายถึง ผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี
ร้อยละ ๖๐ - ๖๔ ระดับผลการทดสอบ ๒.๐ หมายถึง ผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
ร้อยละ ๕๕ - ๕๙ ระดับผลการทดสอบ ๑.๕ หมายถึง ผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์พอใช้
ร้อยละ ๕๐ - ๕๔ ระดับผลการทดสอบ ๑.๐ หมายถึง ผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
ร้อยละ ๐ - ๔๙ ระดับผลการทดสอบ ๐ หมายถึง ผลการทดสอบต่ำกว่าเกณฑ์ (ไม่ผ่าน)

ในการคำนวณค่าระดับผลการทดสอบเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มี
ผลการทดสอบผ่านตั้งแต่ระดับผลการทดสอบ ๑.๐ ขึ้นไป

ข้อ ๑๑ การดำเนินการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ศูนย์ส่งเสริม
การเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต และผู้เข้าสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติตามระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กรณีผู้เข้าสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทำการทุจริตในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ใด ให้ถือว่าผู้เข้าสอบไม่ผ่านในกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้น โดยเว้นระยะเวลาการลงทะเบียนสอบ
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ไปหนึ่งครั้ง หากพบกระทำการทุจริตอีก จะตัดสิทธิ์การสอบและพ้นสภาพผู้สอบเทียบ
วัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๑๒ เมื่อผู้สอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทราบผลการทดสอบและ
ประสงค์จะปรับค่าระดับผลการทดสอบเฉลี่ยสะสมให้สูงขึ้น ให้ลงทะเบียนและเข้าสอบเทียบซ้ำภายในระยะเวลา
ก่อนการอนุมัติการจบระดับการศึกษา โดยให้ใช้ผลการทดสอบครั้งที่ได้ระดับผลการทดสอบสูงสุดมาคำนวณ

ข้อ ๑๓ การคิดค่าระดับผลการทดสอบเฉลี่ยสะสมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอบเทียบซ้ำ
ให้นับจำนวนหน่วยกิตเป็นตัวหารเพียงครั้งเดียว

ข้อ ๑๔ ผู้สอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถเทียบโอนผลการทดสอบ
จากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขตหนึ่งไปยังอีกศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขตหนึ่ง
และให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขตที่รับเข้าสามารถรับโอนผลการทดสอบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้

ข้อ ๑๕ ผู้สอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลการทดสอบผ่านเกณฑ์
การตัดสินได้ครบถ้วนตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด ต้องเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนา
วิชาการ เพื่อเข้ารับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อ ๑๖ การตัดสินผลการทดสอบให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ตัดสินผลการทดสอบเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้

(๒) กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีระดับผลการทดสอบตั้งแต่ระดับผลการทดสอบ ๑.๐ ขึ้นไป
ถือว่าประเมินผ่านและให้นับจำนวนหน่วยกิตของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นจำนวนหน่วยกิตสะสม กรณีที่มีการ
สอบเทียบซ้ำให้ดำเนินการ ตามข้อ ๑๔

ข้อ ๑๗ การสำเร็จ...

ข้อ ๑๗ การสำเร็จการศึกษาด้วยวิธีการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) สอบผ่านครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และจำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด

(๒) เข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาวิชาการ และมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็น “ผ่าน”

ข้อ ๑๘ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ต้องจัดให้มีเอกสาร ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานการศึกษาควบคุมและบังคับแบบ ประกอบด้วย

(๑.๑) ระเบียบแสดงผลการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๑.๒) ประกาศนียบัตร

(๑.๓) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดแนบท้ายประกาศนี้

(๒) หลักฐานการศึกษาที่ไม่บังคับแบบ เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต กำหนด

ข้อ ๑๙ ให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และกำหนดหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาดำเนินการการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ได้มาตรฐาน มีความสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม

ข้อ ๒๐ ให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต เรียกเก็บเงินค่าขึ้นทะเบียน ค่าธรรมเนียมการสอบ และค่าธรรมเนียมการเทียบโอนผลการทดสอบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามหลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด และให้เป็นเงินรายได้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินรายได้สถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๒๑ ให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และประสานงานการดำเนินงานการสอบเทียบวัดระดับความรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๒๒ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ รักษาการให้เป็นไปตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ หลักเกณฑ์ รวมทั้งการตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้ และให้ถือคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นที่สุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายอนุกร ดอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การออกวุฒิการศึกษาให้แก่ผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับ
ในรูปแบบการศึกษานอกระบบโดยมีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษา
ภาคบังคับ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๑๘/๓๒๗๑ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก ต้องเข้าเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แต่มีเด็กจำนวนมากที่ไม่ได้เข้าเรียนในระบบการศึกษาภาคบังคับ เนื่องจากเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา หรือเป็นเด็กปกติที่ออกจากโรงเรียนกลางคันในขณะที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี หรือ ๑๕ ปีบริบูรณ์ (อายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ) โดยมาเรียนนอกระบบในรูปแบบของการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน. ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมีกำหนดระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตรแต่ละระดับ ระดับละ ๒ ปี โดยสำนักงาน กศน. มีข้อเท็จจริงดังนี้

กรณีที่หนึ่ง กรณีที่เด็กมีอายุอยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายที่จะต้องเข้าเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แต่มีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถเรียนในสถานศึกษาในระบบโรงเรียนได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงได้ส่งตัวให้มาเรียนกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. โดยสามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนและเรียนเพิ่มเติมจนจบหลักสูตร ตามหนังสือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง (หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๑.๑/๑๗๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การศึกษาของเด็กที่อยู่นอกโรงเรียนแต่อายุไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ ๐๒๑๐.๐๔/๕๗๑๙ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง การรับนักเรียนในระบบเข้าศึกษาในสถานศึกษา กศน.) ดังนั้น ผู้เรียนจึงอาจเรียนจบการศึกษาภาคบังคับก่อนอายุ ๑๕ ปี

กรณีที่สอง กรณีที่ผู้เรียนจบการศึกษาภาคบังคับมาแล้วและมาเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ กศน. และสามารถจบการศึกษาได้เร็วกว่าเพื่อนรุ่นเดียวกัน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว สำนักงาน กศน. จึงขอหารือว่า หากเด็กหรือผู้เรียนจบการศึกษา ก่อนการเรียนภาคปกติ หรือจบการศึกษาก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ (ก่อนอายุ ๑๕ ปี) และต้องการนำวุฒิการศึกษาจากสำนักงาน กศน. ไปศึกษาต่อในระดับอื่นที่เหนือขึ้นไป หรือใช้ประกอบการยื่นสมัคร ในสถานประกอบการ แต่เนื่องจากอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ สำนักงาน กศน. สามารถออกวุฒิการศึกษาให้ได้หรือไม่ หากสำนักงาน กศน. ออกวุฒิการศึกษาให้จะเป็นการขัดต่อหลักกฎหมาย หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน กศน. โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงาน กศน.) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า สำนักงาน กศน. ประสงค์จะขอหารือเฉพาะประเด็นปัญหาตามกรณีที่เกิดขึ้นเพียงประเด็นเดียว กล่าวคือ สำนักงาน กศน. สามารถออกวุฒิการศึกษาให้แก่ผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบโดยมีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้หรือไม่ โดยเห็นว่า มาตรา ๑๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนิยามคำว่า “การศึกษาระดับมัธยมศึกษา” และ “เด็ก” ตามมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง^๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จากบทบัญญัติตามกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างทั่วถึง โดยมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนิยามคำว่า “เด็ก” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้บัญญัติให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหกเข้าเรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เว้นแต่ในกรณีที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว ส่งผลให้เด็กซึ่งมีอายุอยู่ในเกณฑ์เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอาจจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาก่อนอายุย่างเข้าปีที่สิบหกได้ ประกอบกับเมื่อผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษาใดจบการศึกษาตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดสำหรับหลักสูตรนั้นแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับเอกสารหลักฐานการศึกษาหรือวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาที่ตนจบการศึกษา ด้วยเหตุนี้ กรณีตามปัญหาที่หารือมา หากผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่ได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามมาตรฐานที่สำนักงาน กศน. กำหนดไว้แล้ว สำนักงาน กศน. ย่อมสามารถออกวุฒิการศึกษาให้แก่ผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบโดยมีอายุยังไม่พ้นเกณฑ์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๖๕

มาตรา ๑๗ ให้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาระดับมัธยมศึกษา” หมายความว่า การศึกษาชั้นปีที่หนึ่งถึงชั้นปีที่เก้าของการศึกษาระดับพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

“เด็ก” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๖ ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา

ฯลฯ

ฯลฯ